

A Magyar Köztársaság nevében !

A Fővárosi Ítéltábla a Némethné dr. Rádóczi Anna (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Kádár Zsófia ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen 104.780.923 forint megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. június 19-én meghozott 22. G. 41.661/2005/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán a 2007. december 5-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A alperes neve alperes a 2003. február 18-án kötött hitelszerződés alapján 100.000.000 forint összegű hitelt folyósított a felperes részére. A megállapodásban foglaltak szerint a felperes a hitel 2010. július 6. napjáig előre meghatározott részletekben történő visszafizetésére vállalt kötelezettséget. A hitel visszafizetésének biztosítékeként a felek többek között jelzálogjogot alapítottak az adósnak a (ingatlan címe) szám alatt lévő ingatlanára, ugyanezen ingatlanra az alperes javára vételi jogot is kikötöttek, továbbá a felperes neve az alperesre engedményezte a S Kft.-vel 2000. július 6-án kötött bérleti szerződésből eredő bérleti díj követeléseit. A szerződés értelmében a bank az engedményezett követelésekből származó összegeket közvetlenül a betéti társaság általi megfizetésként számítja be, és a szerződés hatályba lépésétől kezdődően az

engedményezett követelésekkel szabadon rendelkezhet, azokat a hitelszerződés szerinti kötelezettségek törlesztéseként felhasználhatja.

A Tolna Megyei Bíróság 2003. május 5-én a 4. Fpk. 17-02-000276/13. számú végzésével elrendelte a felperes (adós) felszámolását. A végzés ellen az adós által elkésetten benyújtott fellebbezést a Tolna Megyei Bíróság hivatalból elutasította, amely végzés ellen az adós ugyancsak fellebbezést terjesztett elő. A Pécsi Ítéltábla 2003. január 15-én az Fpkf.V.30.365/2003/9. számú végzésével az adós által a felszámolást elrendelő végzés elleni fellebbezést elutasító végzést helybenhagyta. A fentiek miatt a 2003. május 29-én jogerőre emelkedett végzés alapján a felszámolás közzétételére csak 2004. február 26. napján került sor.

A felperes a perbeli ingatlant 2003. október 12-én 130.000.000 forint + Áfa összegű vételárért eladta. A felek a hitelszerződés 1. számú - 2003. november 17-én kelt - módosításában a biztosítékok körét kibővítették a köztük 2003. november 17. napján létrejött engedményezési szerződéssel, amelyben a felperes a vételárból 93.672.721 forintot az alperesre engedményezett. A szerződéseket az adós képviselőjében (üzletvezető neve) üzletvezető írta alá.

Az adós képviselőjében a felszámoló a vevő tulajdonjogának bejegyzésére vonatkozó földhivatali határozatot megtámadta, melynek eredményeként a Tolna Megyei Földhivatal a vevő tulajdonjog bejegyzési kérelmét elutasította, és elrendelte az ingatlanra a felperes tulajdonjogának visszajegyzését. Ezt követően a felszámoló az ingatlant értékesítette, majd a felszámolási eljárás a Tolna Megyei Bíróság 2007. január 30. napján kelt és március 7. napján jogerőre emelkedett végzésével jóváhagyott egyezség alapján az adós gazdálkodó szervezet megszüntetése nélkül befejeződött.

Az ingatlant megvásárló V Kft. (székhely) által a felperes neve, a alperes neve, és további harmadik személy ellen a 2003. november 12-én kelt - az üzletvezető által aláírt - adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása és a szerződéskötés előtt fennálló helyzet visszaállítása iránt indított perében a Tolna Megyei Bíróság 17.G.17-04-000048/12. számú ítéletével az alpereseknek a vételár visszafizetésére történő kötelezése iránti keresetét elutasította.

A felperes - felszámolója útján - 2005. szeptember 22-én fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben 104.780.923 forint és járulékai megfizetése iránt. Az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult. A felperes keresetében a Cstv. 34. § (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozva kiemelte, hogy a 2003. február 18-án létrejött engedményezési szerződés ellenére a felszámolás kezdő időpontját követően az alperes jogszerűen már nem rendelkezhetett a bérelő által fizetett összesen 12.130.923 forint összegű bérleti díjakkal. Kérte továbbá az alperes kötelezését - a felperes ügyvezetője által a felszámolás kezdő időpontját követően kötött adásvételi és engedményezési szerződések érvénytelenségére hivatkozással - az engedményezési szerződés alapján kiegyenlített 92.650.000 forint visszafizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra az esetre pedig, ha a bíróság a felperes kereseti kérelmét megalapozottnak ítéli, beszámítási kifogást terjesztett elő a 2003. február 18-án létrejött hitelszerződésből eredő követelése erejéig.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Rögzítette, hogy a felek között 2003. február 18-án érvényes engedményezési szerződés jött létre, melynek alapján a felperesnek a S Kft-vel szembeni bérleti díj követelésének jogosultja az alperes lett, így a bérleti díj követelések nem tartoztak a felszámolás kezdő napján a felszámolási vagyonba. A felszámolási eljárás kezdő napját követően a felperes volt ügyvezetője által aláírt engedményezési szerződésről megállapította, hogy az a Cstv. 34. § (2) bekezdésébe ütközik, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmis. Emiatt a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet vissza kell állítani. Így az alperes az érvénytelen szerződés alapján részére átutalt 93.380.459 forint visszafizetésére köteles. Megállapította továbbá, hogy a fentiek szerint alapos keresettel szemben előterjesztett beszámítási kifogás a Ptk. 296. § (1) és (2) bekezdése szerint megalapozott, a felperes elleni felszámolási eljárás megszűnésére tekintettel az ítélet meghozatalakor a Cstv-nek a beszámítás korlátozására vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni, a beszámításra kizárólag a Ptk. rendelkezései irányadók. Kifejtette, hogy amennyiben az alperes az engedményezési szerződés alapján hozzá befolyt, és a felek közötti hitelszerződésből eredő felperesi tartozások kiegyenlítéseként elszámolt összeg visszafizetésére köteles, úgy a hitelszerződés alapján a felperes fizetési kötelezettsége - általa sem vitatottan - feléled. Utalt arra, hogy - mivel a perbeli ingatlanra a felperes tulajdonjoga időközben megszűnt - az eredeti állapot helyreállítása egyébként sem lehetséges.

Az elsőfokú ítéletnek a 92.650.000 forint és kamatai visszafizetésére irányuló kereseti követelést elutasító rendelkezésének megváltoztatása iránt a felperes élt fellebbezéssel. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes köteles - a semmis szerződésre és a beszámítási kifogás megalapozatlanságára tekintettel - a fenti összegű követelést és annak törvényes kamatát a felperes részére megfizetni, kérte továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását is.

Jogorvoslati kérelmében előadta, hogy az alperes a beszámítási kifogását a Cstv. 38. § (3) bekezdésére alapította. Beszámítási kifogással azonban a hivatkozott jogszabályhely szerint csak és kizárólag a hitelező élhet, hitelezőnek pedig a Cstv. 3. § (1) bekezdésének c) pontja, illetve 46. § (7) bekezdése szerint az alperes nem tekinthető. Az alperes a felszámolási eljárásba hitelezőként nem vitásan nem jelentkezett be, és nyilvántartásba vételi díjat sem fizetett. Álláspontja szerint a Cstv. 41. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétes az elsőfokú bíróság megállapítása, miszerint a felperes elleni felszámolási eljárás megszűnésére tekintettel az ítélet meghozatalakor a Cstv. rendelkezéseit nem kell alkalmazni, így az ítélet a lex specialis és lex generalis egymáshoz való viszonyát meghatározó jogelvre figyelemmel jogszabálysértő. Megjegyezte továbbá, hogy a perben történő beszámítás ideje az az időpont, amikor a jogosult a perben nyilatkozatot tett.

A hitel visszafizetésére irányuló engedményezési szerződés pedig az elsőfokú ítélet szerint is semmis, tehát az alperesnek a követelését emiatt a felszámolás megkezdését követően be kellett volna jelentenie. Utalt arra, hogy a Tolna Megyei Bíróság által jóváhagyott egyezségben az adós egyezségbe vonható vagyonának része a alperes neve-vel szembeni jelen perben érvényesített követelés, amely

összeg hiányában a társaság nagy valószínűséggel ismételten a felszámolás útjára lép.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Fenntartotta a beszámítás megalapozottságára vonatkozó korábbi álláspontját. Kifejtette, hogy az adásvételi szerződés semmissége folytán az ingatlan visszakerült a felpereshez, azt a felszámoló azóta értékesítette, annak vételére befolyt. A vételár követelést az ingatlan vevője hitelezői igényként bejelentette a felszámolási eljárásba, a felperes vele nyilván megállapodott az egyezségkötés során. Az alperesnek a vételár engedményezésével a felperessel szembeni hitelkövetelése szűnt meg. A szerződés érvénytelenségének következményeként pedig az eredeti állapot helyreállítása azért sem volt lehetséges, mert az alperes egyrészt a kölcsön biztosítékát - a jelzálogjogot - nem kapta volna vissza, de a kölcsön visszafizetésének módja - az ingatlan bérleti díjának alperesre engedményezése is - lehetetlenült. Álláspontja szerint a Cstv. szabályai jelen ügyben nem irányadóak, mert az ítélet meghozatalakor a felperes felszámolási eljárása már befejeződött. Utalt arra, hogy a felszámolási eljárás alatt az alperesnek hitelezői igénye nem volt, abban a feltevésben volt, hogy követelése a felperes engedményezésével illetve harmadik személy fizetésével megszűnt. Az alperest bírósági ítélet a felszámolás folyamatban léte alatt nem kötelezte a vételár visszafizetésére.

A felperes fellebbezése nem alapos. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet beszámítás megalapozottságát megállapító rendelkezésének helytállóságát vonta csupán kétségbe.

Álláspontja szerint az adós felperes felszámolási eljárására irányadó Cstv. 38. § (3) bekezdése nem teszi lehetővé beszámítási kifogásként olyan igény érvényesítését, amelyet hitelezői igényként a felszámolási eljárásba nem jelentettek be, és amely után nem került sor nyilvántartásba vételi díj megfizetésére. Érvelt még a felperes a Cstv. 41. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel is, melyből következően - álláspontja szerint - ugyancsak kizárt az alperesi igényérvényesítés, beszámítás.

A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet a fellebbezésben foglalt jogi érveléssel a következőkre figyelemmel.

A Cstv. 38. § (3) bekezdése értelmében a hitelező a gazdálkodó szervezet által indított perben (ügynevezett aktív perben) a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt. Az adós által indított perben a beszámítás lehetőségét a Cstv. módosításáról szóló 1997. évi XXVII. törvény vezette be, kifejezetten lehetővé téve a beszámítási kifogás előterjesztését, a felszámolás alatt álló adóssal szemben is. Ennek feltételéül szabta, hogy a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a

hitelező legyen, tehát az említett időpont után ne kerüljön sor engedményezésre. Kétségtelen: a perbeli beszámítási kifogás előterjesztheségének további feltétele az is, hogy a hitelező követelésének bejelentésére és nyilvántartásba-vételére is sor kerüljön. A beszámítási kifogással élőknek tehát meg kell felelnie a hitelezői definícióban foglaltaknak. (Cstv. 3. § (1) bekezdés c) pont). Nyilvánvaló, hogy a beszámítás jogintézményének a csődtörvényben megfogalmazott, perekben tett korlátozása a felszámolási eljárás folyamatában a hitelezői igények kielégítésére a Cstv. 57. §-ban meghatározott sorrend mindenekelőtti betartását tartja szem előtt, az ez alóli kitérés lehetőségét hivatott megakadályozni. A beszámítás korlátozásával elérni kívánt joghatás azonban az adós felszámolási eljárásának folyamatban léte alatt érvényesül. Tévesen érvel ezért a felperes azzal, hogy a jelen perbeli beszámításra a Cstv. 38. § (3) bekezdésben foglalt korlátozó rendelkezés az irányadó. A felperes beszámítási kifogásának megalapozottságáról az elsőfokú bíróság az eljárást befejező határozatában döntött akkor, amikor a felperes felszámolási eljárása az adós jogutód nélküli megszüntetése nélkül, egyezségkötéssel zárult. Helyesen hagyta tehát figyelmen kívül az elsőfokú bíróság a Cstv. beszámítás korlátozására vonatkozó rendelkezését.

Tévesen állítja a felperes az alperesi beszámítási kifogás aplotalanságát a többször módosított Cstv. 41. § (1) bekezdésére utalással is. Az idézett rendelkezés értelmében mindazok, akik a felszámolási eljárásba hitelezőként nem jelentkeztek be, egyezségkötés esetén az eljárás befejezését követően követelésüket az adóssal szemben nem érvényesíthetik. E jogszabályi rendelkezés azt célozza, hogy az egyezségkötéssel helyreállított, reorganizált cég működését az eljárásba be nem jelentkezett hitelezők későbbi igényérvényesítése ne lehetetlenítse el. Az ilyen hitelezők követelése természetes kötelemmé válik. (Ptk. 204. § (1) bekezdés c) pont) Az alperes által a jelen perben beszámítani kívánt követelésre e szabály azonban nem vonatkoztatható. Az alperesnek ugyanis a közzétételt követő 40 napon, illetve az azt követő egy éven belül - nem volt olyan hitelezői igénye, amelynek bejelentése indokolt lett volna. Megalapozatlanul állítja e körben a felperes, hogy az engedményezési szerződés semmissége (érvénytelensége) folytán az alperes köteles lett volna az igényét a folyamatban volt felszámolási eljárásban érvényesíteni. A felperes a felszámolás kezdő időpontját követően, de még annak közzétételét megelőzően aláírta azt az engedményezési megállapodást, melynek következményeként az alperes felperessel szembeni hitelkövetelése kielégítést nyert. Saját felróható magatartására - és az ennek következményeként előállt szerződés érvénytelenségére - azonban előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat. (Ptk. 4. § (4) bekezdés)

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - lényegében helytálló indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a saját másodfokú eljárással felmerült költségei viselésére köteles. Megfizetni tartozik továbbá az alperesnek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a jogi képviselővel felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2)

bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján hivatalból, mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjat is.

Budapest, 2007. december 5.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

. Katinszky Márta Cecília s.k.
előadó bíró

Dr. Czifra Veronika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző